

Müjde, 2 Oğlunuz, 1 Kızınız Oldu

Kediler bir defada kaç yavru doğururlar? Bunu biliyor musunuz? Bu sayı kediden kediye değişebilir; ama 4 ya da 6 olabilir kedilerin bir defada doğurduğu yavru sayısı. Pek çok memeli için doğal olan bu durum insanlarda da ortaya çıkar. Doğrusu bunu insanlarda görmek bizi hem şaşırtır hem de

heyecanlandırır. İkizler, üçüzler, dördüzler, beşizler... Peki, nasıl oluyor da bir defada çok sayıda bebek sahibi olabiliyor insanlar? Bebek sayısını kendi istekleriyle belirleyebilirler mi? Bir annenin karnında bir defada en çok kaç bebek gelişebilir? Gelin, bu sorulara birlikte yanıt arayalım.

Hiç ikiz olan arkadaşlarınız ya da yakınlarınız var mı? Varsa eğer, onları şöyle alıcı bir gözle inceleyin. Cinsiyetleri, saç renkleri aynı mı? Göz renkleri, boyları, bedenlerinin biçimleri, ayakkabı numaraları, kan grupları, kişilik özellikleri birbirine tam bir benzerlik gösteriyor mu? Kimi durumlarda ikizler birbirlerine tıpatıp benzerler. Kimi durumlardaysa birbirlerine hiç benzemezler. Bu bir yana, cinsiyetleri de farklıdır. İkizler insanların ilgisini çok çeker. Onlarla ilgili pek çok öykü anlatılır. Birbirlerini çok iyi anladıkları, hatta çok uzaktayken bile birbirlerinin hislerini duyumsadıkları da söylenir. Bundan da öte birbirlerinin zor durumda olduğunu hissedenlerin olduğundan da söz edilir. Ancak, tüm bunları bilimsel açıdan doğrulayan bir araştırma bulgusu henüz yok. Fakat, yine de ikizlerin, özellikle aynı yumurta ikizlerinin kişilik özelliklerinin ve davranışlarının benzerliği üzerine gözlemler vardır. Bunda herhalde aynı kalıtsal yapıda olmalarının büyük etkisi olsa gerek.

Gelelim bebeklerin anne karnında nasıl geliştiklerine: Annenin vücudunda her ay bir yumurta oluşur. Bu yumurta, babanın spermelerinden biriyle birleşirse art arda gerçekleşen birtakım biyolojik olaylar sonucunda bir bebek gelişmeye başlar. Ancak ender olarak ortaya çıkan bazı durumlarda spermle birleşen yumurta, bilinmeyen bazı nedenlerden ötürü ikiye bölünür. İşte bu durumda bu iki yumurtanın her birinden birer bebek oluşur. Bu iki bebek anne karnında birlikte büyür, gelişir ve aynı zamanda doğar. Bu bebekler, anne karnında tek bir plasenta (anneyle bebek arasında kan alışverişi sağlayan organ) aracılığıyla beslenirler. Eş yumurta

ikizleri denilen bu bebeklerin kalıtsal özellikleri (ayak izleri, el izleri, cinsiyetleri, kan grupları gibi) tümüyle birbirinin aynıdır. Bu özelliklere hastalıklar, zeka ve davranışlar da dahildir. Aynı yumurta ikizlerinin yaklaşık dörtte biri "ayna ikizleri"dir. Bu ikizler sanki birbirlerinin ayna görüntüsü gibi görünürler. Bu tip ikizlerin nasıl oluştuğu henüz tam olarak açıklanamamış. Ancak, bazı bilim adamları, ayna ikizi olmanın, döllenmiş yumurtanın bölünme zamanının, eş yumurta ikizlerindeki göre daha geç gerçekleşmesine bağlı olduğunu düşünüyorlar. Ayna ikizlerinin saçlarının yönü ve bazı iç organlarının yeri birbirlerinin tam tersi konumda yer alır. Örneğin, birinin saçı sağa doğru yatıyorsa, ötekinki sola doğru yatar. Hatta biri sağ eliyle yazı

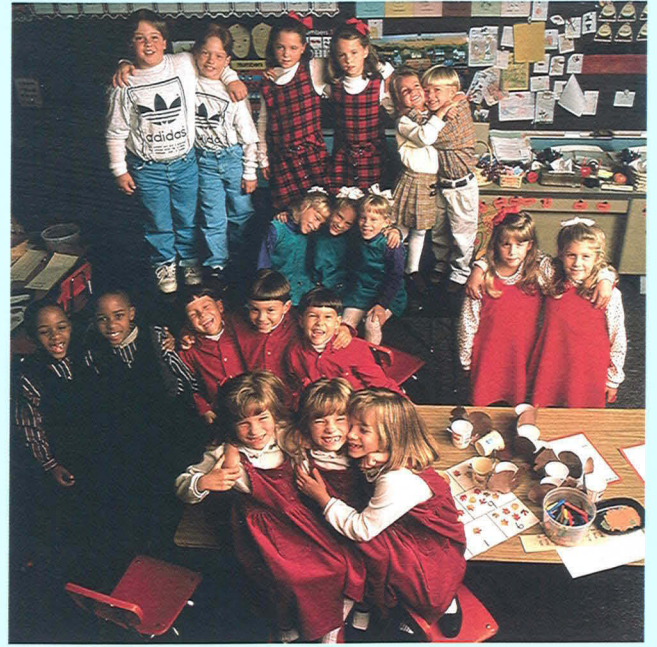

Bilin bakalım, biz eş yumurta ikizi miyiz, yoksa ayrı yumurta ikizi miyiz?

yazabiliyorsa öteki sol eliyle yazı yazar. Ayrı yumurta ikizlerinin oluşumu sırasında, normalde vücudunda her ay bir yumurta oluşan annenin iki yumurtası oluşur. Bu iki yumurtanın her biri babanın spermeleriyle döllenirse iki ayrı bebek gelişir. Anne karnındaki beslenmelerine gelince, ayrı yumurta ikizlerinin beslenmeleri iki ayrı plasenta aracılığıyla gerçekleşir. Bu bebekler farklı yumurtalardan geliştiklerinden özellikleri ancak iki kardeşinki kadar birbirine benzer. Ama, bu bebeklerin anne karnındaki gelişimleri birlikte olur ve aynı anda doğarlar.

İkizlerle ilgili çok ender olarak rastlanılan bir durum da Siyam ikizlerinde görülür. Bunlara Siyam ikizi denilmesinin nedeni, bu durumun ilk olarak Siyamlı bir ikizde ortaya

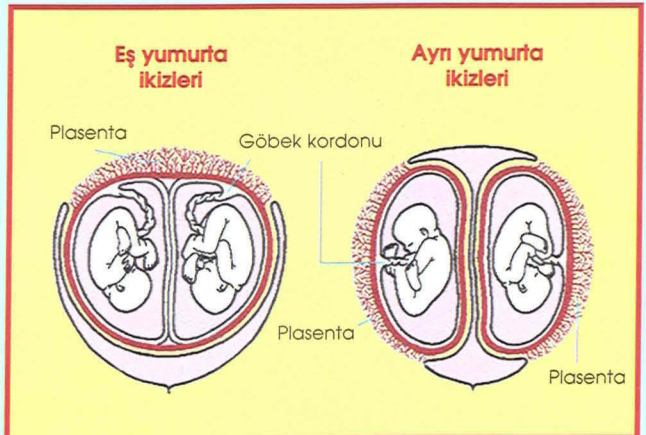

ABD'de Tennessee eyaletinde bir ilkokulda 5 ikiz ve 3 üçüz çocuk var. Bu durum oldukça büyük bir rastlantı, çünkü her 6400 doğumda bir üçüz doğuyor.

çıkmasındandır. Siyam ikizlerinde, ikizler göğüslerinden, başlarından ya da vücutlarının herhangi bir bölümünden birbirine yapışmıştır. Bu ikizler, günümüzde ameliyatla birbirinden ayrılabilirler. Ancak, bazı durumlarda bu başılamamaktadır.

Bilim adamları ikizlerle ilgili birçok araştırma yapmışlar. Bu araştırmalar, anne yaşının 35'ten büyük olmasının yanı sıra, annenin uzun boylu, daha önceden bir bebeğinin olmuş olması gibi durumların ikiz bebek olma olasılığıyla ilişkili görüldüğünü ortaya koymuş. Yaşı 35'ten büyük olan annelerde bir defada birden çok yumurta oluşması durumuna daha sıklıkla rastlanıyormuş. Ayrıca, ikiz bebeklerin doğma oranının

Eş yumurta ikizlerinin ve ayrı yumurta ikizlerinin anne karnındaki görünümü. Annenin iki bebeği birden karnında taşıması güç olsa gerek.

Nijerya'da en yüksek olduğu da belirlenmiş. Bu durumun nedeninin, o bölgede yaşayan kadınların yumurta oluşumunu hızlandıran özel bir hormon içeren tatlı patatesi çok sık tüketmeleri olduğu düşünülüyor. Araştırmalardan elde edilen bir başka bulgu da bebek sahibi olamadığı için tedavi gören annelerle ilgili. Bu annelerde tedavinin bitiminden sonra ikiz bebek olma olasılığı daha yüksek oluyormuş. Yalnızca ikiz mi? Üçüz, dördüz, beşiz ve daha çok bile olabiliyormuş bu sayı. Üçüz, dördüz, beşiz gibi bebeklerin oluşumu ikizlerinkine çok benzer biçimde gerçekleşiyor. Eş yumurta üçüzleri, eş yumurta ikizlerinkine benzer bir yolla oluşuyorlar. Spermle birleşen yumurta bir kez bölündükten sonra, ortaya çıkan

yarımlardan biri bir kez daha bölünüyor. Böylece, kalıtsal özellikleri birbirinin aynı olan üç bebek gelişebiliyor. Bu durum, dördüzlerde ve beşizlerde de aynı biçimde gerçekleşiyor. Örneğin, beşizlerin üçü eş

Dionne Beşizleri

Dünyanın en yaşlı ikizleri olan Kin Narita ve Gin Kanie Japonya'da yaşıyorlar. 1 Ağustos 1892'de doğmuş olan bu ikizler şu anda 108 yaşındalar.

yumurta üçüzü, diğerleriyle eş yumurta ikizi ya da dördüzler iki eş yumurta ikizi olabiliyor.

İkizlerin gelişimini, çevre koşullarının, yani yaşadıkları ortam ve aile gibi etkenlerin nasıl etkilediği bilim adamlarının ilgisini çok çeker. Bu konuda eskiden beri yapılan araştırmalar, kalıtsal özelliklerimizin ve çevresel etkenlerin bizim pek çok özelliğimizi etkilediğini göstermektedir. Son yıllarda İsveç'te ikizler üzerinde yapılan bir araştırmada zihinsel becerilerin kalıtım yoluyla aktarıldığına ilişkin önemli bulgular elde edilmiş.

1934'te Kanada'da doğan Dionne Beşizleri, eş yumurta beşizleri olma özelliğine sahipler. Büyük olasılıkla yaşamını sürdürmeyi başaran ilk beşizler onlar. Ancak, onların biraz acıklı bir öyküleri var. Çünkü, Dionne Beşizleri'nin doğumu ülkelerinde çok ilgi uyandırmış. Bu ilgi öyle büyük boyutlara ulaşmış ki onları özel bir yerde ailelerinden ayrı olarak yetiştirmişler. Halk, bir müzeye gider gibi onları görmeye gitmiş. O dönemde hiç kimse onların kendi ailelerine gereksinim duyabileceklerini, çocukların ailelerinden ayrıken mutlu olamayacağını düşünmemiş. Babaları, büyük uğraşlar sonucunda onları geri almayı başarmış. Ama bu durum, onların çocukluklarının anne baba sevgisini tatmadan geçmesine yol açmış.

İkizler, üçüzler, dördüzler ve diğerleri eğlenmeyi de çok seviyorlar, tüm insanlar gibi. Dünyanın birçok yerinde düzenlenen ikiz festivallerinde eğlenmek amacıyla bir araya geliyorlar.